

REGISTERBLAD

Namn och datum: K Larsson (880627), Jeanette Erlandsson (000614), Karin Hernborg (001031)

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I HALLANDS LÄN

Områdesnummer och namn: NN 22 LAHOLMSOMRÅDET

Kommun: Laholm

Karta: 4C SO

Läge:

Areal: 9300 ha

Naturgeografisk region: 10 Södra Hallands kustland

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Slätt

Riksvärde

Geovetenskap	
--------------	--

Värdeomdöme: Området har stort värde för forskning rörande frostmarksmorfologi och de geologiska processer som format landskapet efter den senaste nedisningen.

Huvudkriterier:

A Slätt med fossil tundramark särskilt väl belysande landskapets utveckling

Förutsättningar för bevarande: Tillräckligt skydd för de vetenskapliga värdena är att jordbruket inom området bibehålles.

Säkerställande:

- Naturreservat Såghuslun (3 ha).
- Eka sjö, Såghuslund och Karseforsen är av Naturvårdsverket till regeringen föreslagna som Natura 2000-områden (enligt art och habitatdirektivet). Ligger för närvarande hos regeringen för beslut (010614).

Områdets huvuddrag: Laholmsområdet ligger på den halländska kustslätten under högsta kustlinjen. Området består av jämna slättytor här och var sönderskurna av ravinbildningar med smärre vattendrag samt Lagan. Några mindre sjöar finns i dödisgropar i området. Glacifluviala deltaavlagringar har stor utbredning i ytan och under dessa finns mäktiga lager marina leror.

Inom Laholmsområdet finns stora arealer med ett rutnät av fossila iskilspolygoner, vilka bildades i slutskedet av den senaste nedisningen. Senare tiders odling har endast obetydligt påverkat den ursprungliga markformen. Polygonnätet urskiljs bäst i ytan som linjära, mer högvuxna stråk i grödan på åkrarna under torrperioder. Orsaken till dessa stråk är den större vattenhållande förmågan hos det mer finkorniga material som är utfyllnad i iskilarna.

Undersökningar som utförts i området tyder på att iskilspolygonerna utbildats under ett för området anmärkningsvärt sent skede av deglaciationen och på ett stort avstånd från isranden. Vidare visar iskilarna kraftiga utbildning att det måste ha rått ett tundraklimat över området under en längre tidsperiod. Någon säker datering har inte gjorts ännu. I de östra delarna kan bildningen av iskilspolygoner ha börjat ca 10600 f Kr (äldre Dryastid) medan de yngsta iskilspolygonerna i väster kan vara från ca 8500 f Kr (yngre Dryastid). De yngsta iskilarna i väster härrör då troligen från tiden för den stora klimatförsämringen då isranden under en längre tid blev stående tvärs över Sverige i höjd med Väner och Vättern och de mellansvenska ändmoränerna bildades.

Även andra kvartärgeologiskt intressanta bildningar vars samband med iskilspolygonerna ännu är oklara, har påträffats i området. Fossila dalformer finns bl a vid Kövlinge, Lindhult och Klägstorp. En fossil deflationsyta med vindslipade stenar har studerats vid Veinge.

Anmärkning:

Område nr 54 i länsstyrelsens naturvårdsprogram för Hallands län (Laholms kommun).

Området berör område av riksintresse för naturvård nr NN 19 Laholmsbukten-Eldsbergaåsen-Genevadsån-Lagan, område av riksintresse för friluftsliv nr FN 14 Laholmsbukten samt områden av riksintresse för kulturminnesvård nr KN 39 Tjärby, KN 40 Lagadalen och KN 41 Laholms innerstad-Lagadalen.

Riksintresset utgör inte hinder för en planmässig utbyggnad av befintliga tätorter. Eventuellt behov av dokumentation på de marker som tas i anspråk bör dock utredas inför större exploateringsföretag.

Referenser: *Svensson, H. 1964.* Fossil tundramark på Laholmsslätten. SGU ser C nr 598.

Svensson, H. 1972. Vindaktivitet på Laholmsslätten. Sv geogr årsbok 1972.

Svensson, H. 1973. Distribution and chronology of relict polygon patterns on the Laholm plain. Geogrannaler Ser A 3-4/1973.

Svensson, H. 1977. En fossil dalform på Laholmsslätten. Sv geogr årsbok 53 1977.

Svensson, H. 1980. En fossil deflationsyta på den sydhalländska slätten. Sv geogr årsbok 1980.

Länsstyrelsen 1997. Naturvårdsprogram för Hallands län - Laholms kommun.

Länsstyrelsen, 1988. Områden av riksintresse för naturvård - Hallands län.

Robison, Joanne Mae, 1983. Glaciofluvial sedimentation: A key to the deglaciation of the Laholm area, Southern Sweden. Vol 13. Lundqua thesis 13. Lund university, Department of Quaternary Geology.